

'Het moet zo goed zijn als Monk'

De Amerikaanse klarinettist Marty Krystall speelde op platen van onder anderen Aretha Franklin, Miles Davis, Frank Zappa en Roy Orbison. Eind augustus komt hij speciaal naar Groningen voor een optreden met het trio van pianist Michiel Braam.

Door Illand Pietersma

GRONINGEN ■ Marty Krystall (1951) werd als jochie door zijn vader meegenomen naar een hi-fi show. "Er stonden enorme speakers en versterkers. Wát een geluid. Daar hoorde ik *Take the A-train* van Duke Ellington. Het was alsof ik zelf overreden werd door een vrachttrein. Naar dát gevoel ben ik altijd op zoek geweest in de muziek."

Marty Krystall (1951) groeide op toen muziek 'big business' was in Los Angeles. "Ik heb nooit les gehad. Je leerde muziek gewoon op school. Iedere school had wel een band. Op high school had ik zelfs al compositieles en contrapunt gehad. Toen ik aan het conservatorium van het UCLA weer helemaal opnieuw moest beginnen, haakte ik meteen af."

Krystall had zich inmiddels gespecialiseerd in klarinet, saxofoon, baritonsax en fluit en kon meteen aan de slag. "In LA waren nooit genoeg musici." Hij rolde het studiowerk in, toen Quincy Jones een plaat opnam voor Aretha Franklin. Hij

*'Ik heb wel aan
een miljoen sessies
meegewerkt'*

**De Amerikaanse klarinettist Marty Krystall:
'Eindelijk kan ik 'free' spelen!'**

speelde in bands van Jaco Pastorius en Charlie Haden, werkte mee aan platen van Miles Davis, Frank Zappa en Roy Orbison en speelde muziek in van zo'n 400 films, waaronder *Forrest Gump*, *When Harry met Sally* en *The Mummy Returns*. Studiowerk is verre van saai: "Je speelde alsof je een live-optreden had. Solo's speelde je expressief, met gevoel en emotie. Je moest een eigen sound hebben." Inmiddels is dat veranderd. "Het begon met de filmmuziek van John Williams. Die wilde

geen musici die goed klinken. Hij wilde een orkest dat goed klonk. Tegenwoordig wil iedereen in Hollywood datzelfde geluid. Ik wil juist mijn eigen expressie in de muziek leggen."

Marty Krystall werkte bijna 25 jaar samen met bassist Buell Neidlinger, die onder anderen met zangeres Billie Holiday en de pianisten Thelonious Monk, Herbie Nichols en Cecil Taylor had gespeeld. "Neidlinger wilde graag een Monk-album maken. Te moeilijk, vond ik. Zijn muziek lijkt simpel, maar is lastig om te spelen. Heel andere koek dan bebop. Maar na jaren oefenen had ik het juiste gevoel te pakken: avant-garde, 'weird' en vrolijk tegelijk."

Krystall was zelf dan ook blij met de uitnodiging om tijdens de ZomerJazzFiets-Tour op te treden met het trio van pianist Michiel Braam. "Eerst zei ik: 'Wie?' Maar toen ik een linkje van YouTube kreeg doorgestuurd, zei ik: 'Wow! These guys are fantastic!' Ik kan 'free' spelen! En ze spelen ook nog Monk en Nichols. Verder gaan we ook een nummer van mijzelf doen. Ik componeer één nummer per jaar. Ik doe er lang over. Want het moet net zo goed zijn als Monk."

■ CONCERTEN

Marty Krystall & Trio BraamDeJoodeVathcer, vrijdag 29/8, 21.00 in NNT Machinefabriek, Groningen (Proloog Noorderzon); 30/8, ZomerjazzFietsTour, kerk Garnwerd.